

stvo okrajev Maribor, Slov. Bistrica in St. Lenart v Slov. gor., kakor tudi skoro celega Spodnjega Štajerja radi poplavl, toče in suše toliko škode, da bo beda neizogibna, ako ne dobi ljudstvo dovolj pomoči od dežele in države. V pomladi je povzročil dež na mnogih krajih, posebno v Pesniški dolini, velike poplave na travnikih. Vsled obilnega deža, ki je trajal skoro cel mesec, so postali po več mestih novi nasadi vinogradov, dobro oskrbovani sadovnjaki, njive in druge kulture za več let nerodovitni. Več hiš je bilo popolnoma porušeni. Tekom poletja in jeseni nas je obiskala večkrat toča, ki je posebno v vinogradih in njivah uničila težko pričakovano sadje. Radi suše je stavil predlog celi klub skupno. Da je tudi sočivje, koruza itd. mnogo škode trpelo, pač ni treba posebej omenjati. Komisijske poizvedbe bodo dognale, kako velikanska je skupna škoda. Brez primerne pomoči ni mogoče, da se ohrani črez zimo, sedanje stanje živine in se bo morala živina klati, kar to silno škodovalo ne le poljedelstvu temveč tudi narodnemu gospodarstvu. Da se beda ublaži in kolikor mogoče zabrani, je podpore nujno potreba, zato stavijo podpisani sledeči predlog: Visoki deželni zbor skleni, da se ljudstvu, ki je zašlo v bedo, iz sodnih okrajev Maribor, Slov. Bistrica in St. Lenart v Slov. gor., podeli iz deželnih sredstev zdatna podpora. Gradec, 15. septembra 1908. Roškar in tovariši.

— **Katoliški shodi.** Na Nemškem so se letos katoličani sešli v Düsseldorfu. To je petinpetdeseti shod nemških katoličanov. 560 društev je poslalo poleg zastav 48.000 (48 tisoč) zborovalcev. V izprevidu je korakalo med udeleženci 67 godb z 100 godci. Zborovalo se je v 30 dvoranah. V slavnostnem šatoru je zborovalo 12 tisoč oseb naenkrat, torej samo tu jih je bilo več kot na slovenskem katoliškem shodu, in sicer pet tisoč več. Vseh zborovalcev je pa bilo ravno sedemkrat več kot pri nas leta 1906. To je navdušenje, to je gorečnost, to je prepričanje o veri Kristusovi, to je pa dalje tudi dokaz, da imamo se na tisoče ljudi, ki se ne sramuje javno izpovedati vere v Kristusove nauke in njegova npravstvena načela. Govorilo se je o blagoslovu katoličanstva, o katoličanstvu in sodobnih zmotah o veri (ali modernizmu), o delavstvu in drugo. — Velikasten shod se je vršil tudi v Pragi na Češkem. Češki katoličani so se v četrti zbrali, da se pogovore, kako se bodo borili proti močni organizaciji soc. demokracije in liberalcev. Nad 10 tisoč udeležencev je prišlo na zborovanje. Razpravljalo se je o društvenem delovanju čeških katoličanov, o razvoju in stanju čeških organizacij, o stavkah, plačah in kartelih (zvezah velikih podjetnikov), o poljedelskem vprašanju, o katoličanstvu in izobrazbi žena, o krščanski šoli, o tisku o krščanski ljubezni, o razmerju cerkve in države in tako dalje. — Posebna slovesnost se je vršila minole dni v Londonu. Sklicali so shod v proslavo sv. Rešnjega Telesa. Dosedaj so taki shodi ali kongresi zborovali v katoliških mestih, letos pa v mestu, ki je po večini protestantsko. Veliki angleški časopis „Times“ se norčuje iz takozvane „protestantske alijance“ (zveze), ki si je pri ministru za notranje zadeve prizadajala vse mogoče, da bi prepovedal kongres, pa je bilo vse zamanj. List dalje povdarja, da ima kongres izključno verski namen, ne pa političnega. Kongres je priča veseljnosti katoliške cerkve. „Mi protestantje (ljudje Lutrove vere) — pravi isti časnik — nimamo nič proti kongresu, nasprotno, veselji nas, da nas je papež počastil s posebnim odposlancem.“ — V sredo, to je 9. t. m., so otvorili shod. Udeležba je bila tako ogromna, da je še ne pomnijo. Nadškofov je bilo 14, dalje 70 škofov in 1200 duhovnikov. Pri otvoritvi v westminstrski katedrali (velikastni stolni cerkvi) je bilo na

vzočih 12.000 oseb. V četrtek popoldne se je otvorila razstava krusnih predmetov, ki so jih katoliške angleške žene namenile sv. početju Piju X. za jubilej. Razstava vsebuje 3000 mašnih oblačil, 300 karihov, 170 misalov (mašnih knjig, pisanih v latinskem jeziku). Zvečer se je vršil prvi slavnostni shod, katerega se je udeležilo 15 tisoč oseb. — Ob velikanski udeležbi se je otvoril katoliški shod čeških Nemcev v Rumburgu. Dan pred zborovanjem je bilo navzočih 100 društev z zastavami in godljami, 3000 mož in 2300 žena. Nagajati so hoteli socijalni demokraciji in nemški „naprednjaki“. Lepo je govoril na ka. ol. škem shodu P. grof Gajen o „Bonifacijevem društvu in katoliškem gibanju“. Popoldne so šli udeleženci. 8000 mož in žena z 12 godbami in 23 zastavami — v slavnostnem obhodu k bližnji cerkvi sv. Janeza. Tjer je na prostem govoril P. Kolb. Nabralo so je do 15.000 ljudi. Vsenemce in socijalne demokrate silno jezi, da je udeležba tako velika, mislili so, da je vsa severna Češka v njihovem taboru, pa so se zelo zmotili. — V Budimpešti je bil minole dni 8. katoliški shod. Pri otvoritvi je govoril Josip Maylat. Euharistične procesije se je udeležilo 20.000 oseb, med njimi skoraj vsi škofje, minister na kraljevem dvoru grof Aladar Zichy, njegov oče, voditelji ogrske ljudske stranke itd. Socijalni demokracije, ki so priredili protishod, so procesijo čakali v Andassyjevi ulici in jo metali na udeležence kamenje in blato. Polica in konjenstvo je moralo potegniti sablje in mahati po rdečih buticah, da je napravilo red. Zaprli so 50 oseb. Red se je kmalu napravil, makar je velikanska procesija nemoteno se pomikala naprej. Na svojem shodu so socialisti tožili o napredku katoličanov.

Mala politična naznanila.

Dne 17. septembra: V Berlinu se je danes otvorila interparlamentarna konferenca. — Črnogorska skupščina je sklicana na 31. oktobra. — Kotarski Srbi nameravajo ustanoviti Avstriji prijazno srbsko stranko, ki se bo nazvala srbska demokratska stranka.

Dne 18. septembra: Razmerje med Turčijo in Bolgarijo je zelo napeto. Bolgarija zbira ob turško-bolgarski meji svoje čete. — Belgrški list „Politika“ pozivlja Bosance, naj ustavo od Avstrije izsilijo z vstajo. — Na koleri je zbolelo dosedaj v Petersburgu na Ruskem 12073 oseb, 365 pa jih je umrlo. — Glasom vesti iz Teherana razglasi šah v par dneh novi volilni red in skliče potem parlament.

Dne 19. septembra: Včeraj se je vršila ministrska konferenca, ki se je bavila s pokojniško-zavarovalnimi zavodi za osebno uradništvo in volilno reformo za češki deželni zbor. — Srbi izvolijo danes patriarha. — Turški paša Sulejman je pobegnil iz Plevlje mimo Zagreba in Ljubljane v Trst, od tod pa v Solun. Proti Sulejmanu so, se uprli lastni vojaki.

Dne 20. septembra: Kolera se v Rusiji strahovito širi. — Ruski ministrski svet je odločil, da ženske odslej k predavanjem na ruskih vseučiliščih ne bodo več pripuščene. — Za srbskega patriarha je bil izvoljen škof Sevič, ki je pa izjavil, da izvolitve ne sprejme. Sklenilo se je, da bo zopetna volitev patriarha dne 22. t. m.

Dne 21. septembra: Delegacije so sklicane na četrtek 8. oktobra v Budimpešto. — Cesar je sprejel včeraj ogrskega notranjega ministra Andrašja v daljši avdijenci.

Dne 22. septembra: Ogrski državni zbor se je danes zopet sestel. Poslanci so prišli v zelo velikem številu. — Pri današnjih volitvah je bil izvoljen za srbskega patriarha škof Bogdanovič. — Zunanji minister Aehrenthal se je odpeljal danes v Budimpešto.

žie ali vrvice, na kojih koncu so bile male železne verige. Tudi so jih prestavljali iz boljše v slabšo službo, iz mesta na deželo. Če je kak suženj ušel in so ga nazaj dobili, so mu na rokah ali na čelu vrgali znamenje z žarečim železom, okrog vratu pa je dobil kot pes železen obroč, na katerem je bilo zapisano, čegav je. (To so radi tega storili, da so ga mogli dati pravemu gospodarju nazaj, če bi bil zopet ušel.

Ce je bil gospodar umorjen, a morilec niso dobili, ali če so ga dobili, pa se je pokazalo, da sužnji gospodarja niso zadosti varovali, tedaj so bili vsi na križ pribiti. (To se je bilo zgodilo še pod cesarjem Neronom, ki je dal umoriti tudi sv. Petra in Pavla. Takratni rimski župan Pedanij Sekund je hudo jezil nekega sužnja. Razdražen suženj je planil nanj in ga je umoril. Vsled tega so bili vsi njegovi sužnji, katerih je bilo štiri sto, brez usmiljenja na križ pribiti. Kaj ne, to je lepa omika, nedolžne ljudi pribijati na križ.

Ako so bili gospodarji jezni, slabe volje, pijani, žemerni itd., tedaj gorje sužnjem! Za vsako malo stvar so jih suvali, bodli z bodali, mučili, bičali in križali. Rimljan Vedij Polion, prijatelj cesarja Avgusta, je zapovedal nepokorna sužnje pometati v ribnik, da so jih ribe požrle. Pretor Domician je dal sužnja križati, ker je divjo svinjo prenelag umoril. Cesar Avgust je dal nekoga na jamboro ali jadernik pribiti itd. Če so taki gospodje tako grdo ravnali s svojimi sužnji, kako so delali še le nižji ljudje! Pač ubogi trpi!

Somišljeniki! Somišljenice!
Zahtevajte v vseh prodajalnah in tobakarnah vzglavice „Slovenske krščanske socialne zveze“. V korist obmejnim slovincem!

Razne novice.

* **Duhovniške spremembe.** Prestavljen je iz samostana v Ptuj p. Mansuet Zehrer v Gradec, na njegovo mesto pa pride p. Alojzij Sedivy.

* **Odborova seja S. K. S. Z.** bo prihodnji četrtek dne 1. oktobra ob 5. uri popoldne v uredništvu Slovenskega Gospodarja.

* **Mladina mladini!** Mladeniškemu shodu v Poljčanah se je poslal sledeči brzojav: Bratske pozdrave vam pošiljamo, vrli mladeniči. V srcih slovenskih klje zlato upanje, da nam zasije zarja lepših dni. — Mariborski dijaki.

* **Zaupniki S. K. S. Z.** v Mariboru so izdali to-le izjavo: Zaupniki Slovenske kmečke zveze zbrani dne 17. t. m. v Mariboru se načeloma izjavljajo za splošno, enako in tajno volilno pravico za deželne zore ter se pri vsaki drugi obliki deželnozborske volilne reforme tem odločneje izrekajo proti temu, da bi se povodom taiste ustvarile nove predprave kateremu stanu, celim slojem prebivalstva ali celo političnim strankam ter osobito zahtevajo, da kmečko in delavsko prebivalstvo dobi v deželnem zboru svojemu številu in svoji socialni važnosti primerno zastopstvo. V narodnem oziru zahtevajo, da se pri volilni reformi meri Slovenec z istim merilom kot Nemec ter protestirajo proti temu, da bi se spodnjaštajerskim nemškim manjšinam dajalo večještevilo zastopstvo kakor jim gre po pravici.

* **Mohorjani!** Darujte letos pri dobroti družbinih knjig S. K. S. Z. v Mariboru za obmejne Slovence!

* **Umrli** je v Dragi pri Moščenici v Istri dne 15. septembra dvorni svetnik in upokojen deželni nadzornik gospod Josip Šuman, star 74 let. Pokojnik je naš rojak, doma od Sv. Ane na Kremsbergu. Slovel je kot dober poznavalec slovenskega jezika in kot izvrsten vzgojevalec. V politiko je le malo posegal, vendar je bil zvest naš pristaš. Pokojnik je bil tast voditelja Slovenske ljudske stranke in predsednika Slovenskega kluba g. dr. Ivana Sušteršiča. V imenu Slovenskega kluba je izrekel klubov podpredsednik dr. Korošec g. dr. Sušteršiču globoko sožalje. Pokojniku blag spomin.

* **Odprava retour-kart.** Sliši se, da misli železnična uprava odpraviti retour-vozne listke.

* **Demonstracije v Ljubljani.** Pod vtišom dogodkov v Ptuj, kjer so Nemci napadli mirne, nič hudega sluteče udeležence skupščine sv. Cirila in Metoda, se je vršil v petek večer v Ljubljani v dvorani „Mestnega doma“ mnogoštevilno obiskani protestni shod. Govorilo je več govornikov. Dr. Triller se spominja dogodkov v Ptuj, ki se ne morejo drugače imenovati nego tolovajstva. Nemci in nemurji so prihiteli iz vseh krajev Spod. Štajerja, da napadejo Slovence. Odločilni faktorji niso storili ničesar v obrambo Slovencev. Dr. Oražen opozarja, da naj ljudstvo ne uprizarja škandalov, ampak da naj odgovori na te napade na gospodarskem polju. Dr. Korajj pozivlje, naj se masčevanje Slovencev pokaže jhtri na trgu. Komaj je množica zapustila „Mestni dom“, že so se začele demonstracije. Ljudje so drveli naravnost proti kazini, kjer so razbili šipe. Isto se je zgodilo pri več nemških trgovinah, kranjski hranilnici, realki itd. Policija je bila preslaba, da bi demonstracije preprečila. Zato se je poklicalo na pomoč vojaštvo in orožništvo, ki je zabranilo nadaljne izgrede. V soboto popoldne so se demonstracije nadaljevale. Okoli 11. ure po noči je bilo na Marjinem trgu okoli 2000 do 3000 oseb. Množica je pela „Liepa naša domovina“. Kar se zablistalo v zraku dragon-ske sablje in vojaki planejo med množico. Nastala je grozna zmešnjava. Dragonci so se razskropili po celnem mestu in izpraznjevali ulice in gostilne. Ob 11. uri zvečer je nastal po mestu mir. Tekom noči od sobote na nedeljo je bilo aretiranih 10 oseb. V nedeljo so dosegle demonstracije svoj vrhunec. Vojaštvo se je vedlo ta dan skrajno surovo, posebno nemški Belgijci. Proti demonstrantom so nastopili s kopiti. Kdor je kolčkal zamrmral, je bil aretiran. Okoli 9. ure zvečer pa nakrat zadone streli. Vojaška patrolja je na povelje nemškega poročnika Mayerja s sedmimi streli ustrelila med ljudi. Učinek je bil strahovit. En človek je bil smrtno zadet, več nevarno ranjenih. Ustreljenec je bil 15 let stari četrtošolec Ivan Adamič. Ljudje trdijo, da je streljalo vojaštvo še celo za bežečimi ljudm. V bližini trgovine pri „Solneu“ je bil ustreljen strojnik Rudolf Lunder, ki se demonstracij ni udeležil in se je ravnokar vračal od neke veselice. Nekateri pravijo, da so videli, kako se je vojaštvo nad tema smrtnimi slučajema smejalo in ploskalo. Tako se je tudi v Ljubljani pokazalo, da je Slovenec gotovim ljudem manj vreden in brezpraven človek, s katerim se lahko stori, kar se hoče. To nam pa kaže tudi dejstvo, da

tja po Kristusu mislili, da sužnji glede poželenja nimajo tistih strasti kot človek.

Ker so torej sužnje smatrali le kot živo orodje, kot živino, so seveda jako grdo ravnali z njimi. Postava ni poznala sužnja, to se pravi, ni ga varovala. Gospodar je smel sužnja kaznovati, kolikorkrat je hotel in kakor je hotel; smel ga je mučiti in umoriti, kedar je hotel; smel je uganjati z njim najgrša nemravna dejanja, a za to, ni bil nikomur odgovoren. Sodišča se mu ni bilo treba bati.

Seveda se je včasih tudi zgodilo, da so bile prijazne razmere med gospodarjevo družino in sužnji, a to so bili le redki slučaj. Tudi lepe zglede njihove zvestobe, čitamo v zgodovini, n. pr. M. Antonij je rekel svojemu sužnju Erosu, da naj ga umori. A suženj tega ni storil, rajše je končal samega sebe. Sužnji so bili radi tega zvesti gospodarjem, kjer se jim je dobro godilo, ker so se bali, da bi jih ti slabim prodali.

V obče pa se jim je zelo hudo godilo. Najgrše so ravnali s tistimi, ki so delali na polju. Pri delu po dnevi so bili navadno uklenjeni, po noči pa so jih zaprli v kak klev ali visoko ograjen ograd, da so se komaj gibal. Poleg tega so jih slabo hranili, pri delu pa je za vsako malenkost bič neusmiljeno žvižgal po njihovih hrbtih. Ubogi ljudje, ker niso imeli postave, da bi jih bila branila! Pač paganska omika!

Kaznovali so sužnje za vsak mal prestopek. Za manjše pregrehe so jih bičali s tepežnicami iz

so bili slovenski listi, ki so pisali nekoliko bolj strogo o teh dogodkih, zaplenjeni, medtem ko lahko nemški listi hujskajo nemoteno proti Slovincem. Izmed ranjenecv sta dva, dijak Adamič in strojnik Lunder, kmalu umrli, drugi pa ležijo več ali manj nevarno ranjeni v bolnišnici. Umrli sta mladima žrtvama je mesto Ljubljana priredilo sijajen pogreb.

*** Prizor v bolnišnici.** Oseba, ki je bila pričča prizoru, piše: Pribril sem si vstop v deželno bolnico — tja, kjer so ležale žrtve — (kakšen izraz naj rabim) — ! — mladeniči, ki niso zakrivil ničesar, da bi morali biti kaznovani s smrtjo. Ob vходу stojita oče in sestra. V krčevitem joku sestra, oče se premaguje. Vprašuje le v enomer: Zakaj?! — Tam so ležali vrstoma vsi ranjenci.

*** Vojak udri v cerkev!** Neki četrtošolec je, vračajoč se iz sprehoda, prišel okoli osme ure do frančiškanske cerkve. Ko je videl nevarno vrvenje, je zbežal v cerkev in se skril za vrata. Kar pri drvi za njim prostak 27. pešpolka in fantu strga vso suknjo, da je v capah visela od njega, nato pa ga bil s puškinim kopitom po ramah. So priče za to.

*** Rajni dijak Ivan Adamič.** Ko je vojaška patrolja na povelje poročnika Mayerja ustrelila med Slovence, bil je smrtno zadet 15 let star četrtošolec Ivan Adamič. Opetekajoč se je privlekel po Medenih ulicah na trg pred škofijo. Tu je pri tretjem oknu knezoškofijske palače od Meidenhulic proti stolni cerkvi bruhnil kri. Videl je ranjenec še luč v gostilni Bižila in s svojimi poslednjimi močmi je poizkusil priti tja. Gospod Bižil je videl, kako je prišel opotekajoč se pred gostilno, pred pragom se je pa grgrajoč zgrudil. Na lice mesta je kmalu prišel dr. Jerše. Ko je defal mlademu Adamiču: „Fantek, moli za menoj!“ je vse jokalo. Adamič je bil še pri zavesti in je stražnika, ki mu je tišal rano, prosil: „Naj se to ne povja mami, da tudi ona vsled žalosti ne umre. Jaz bom kmalu umrl.“ Ko mu je še dr. Jerše podelil sv. poslednje olje, je blagi mladenič izdihnil.

*** „Slovenec“ poroča,** da je poštno ravnateljstvo v Ljubljani zaplenilo pet dopisnic, na katerih se Belgijci bahajo, kako so streljali Slovence.

*** „Die windischen Hunde müssen mer heut' totschiagen“** (slovenske pse moramo danes ubiti), tako je slišal govoriti v Ljubljani v nedeljo zvečer trgovec Korbar iz Cerkna patroljo pešpolka št. 27.

*** Očividci trdijo,** da so v Ljubljani v nedeljo zvečer vdrli vojaki 27. pešpolka v frančiškansko cerkev, kjer so povzročili med pobožnimi ženicami grozen strah.

*** O grozovitosti vojakov v Ljubljani** zatrjuje nek akademski izobražen gospod sledeče: V noči od sobote na nedeljo so huzarji izbirali posameznike in so jih gnali v park pred justično palačo; tu so jih potem, poedince, ki so se rešili pred konjskimi kopiti semkam, obdelovali s plosko sabljo neusmiljeno po hrbtu in po stegnih itd. Zraven so se pridružili: Čak hudič, jaz ti bom že pokazal. Potem so sekali s sabljami v grmovje, če bi bil kdo skrit, bi ga gotovo ubili. — V nedeljo je videlo mnogo prič, kako so dragonci vodili aretirance v „Verpflegsmagazin“ in jih pretepali in suvali. Zakaj pa je sodnija tu in policija? Tako postopanje je ljudi silno ogorčilo ter je najhujše obsodbe vredno!

*** Ljubljana** je bila te dni v znak žalosti za padle žrtve, ki so bile vsled divjega nasilstva poročnika Mayerja z njegovo nemško kulturo naravnost umorjene, v črnih zastavah. Videti je mnogo oseb, ki so si v znak žalosti dele na levo roko črni žalni trak. Posebno je pri ženskah mnogo opaziti ta lepi čin.

*** Prizori na pokopališču v Ljubljani.** V ponedeljek je bila mrtvašnica pri Sv. Krištofu cel dan nabito polna. Ljudstvo je glasno jokalo. Popoldne so prišli na pokopališče Lundrova mati, oče in nevesta. Kmalu za temi prideta v mrtvašnico brat Adamičev Emil, učitelj in skladatelj, ter njegova mati. Ko Emil zagleda brata, se začne glasno jokati, se vrže na njega, ter ga začne objemati in poljubovati. Naenkrat pa Emil vstane, grozno zakriči in se zalepi z glavo v zid. Ljudje misleči, da je Emil zblaznil, začno vreti iz mrtvašnice. Mati Adamičeva je položila mrtvemu sinu roke pod glavo, rekoč: „Kamen je vendar pretrd za te“, nakar se je onesvestila.

*** Stajersko sadjarsko društvo** priredi na Dunaju od 5. do 11. oktobra t. l. jubilejno razstavo sadja.

*** Na poštenje.** Tudi Narodni List objavlja v svoji nedosegljivi zlobnosti od nas že v zadnjem listu zavrnjeno nesramno laž, da se iz fonda za obmejne Slovence plačujejo agitatorji za naše politične stranke. Pozivljamo javno šefredakterja in pa lajtnanta dr. Kukovca, da prekliče laž svojega lista ali pa vsaj naroči objaviti dokaze za obrekovalno pisanje strankinega glasila. Isti poziv ponavljamo na urednika Lesničarja in Furlanija!

*** Resnicoljubna Domovina** boče v zabavljanju in udrihanju po duhovnikih kmalu prekosi svojega bratca Stajerca. Brez napadov na duhovnike si reva ne upa več med svet, kar je zelo značilno za njene čitatelje. Kadar jej primanjkuje resničnih podatkov, pa si kar namisli pikantnih reči o tem ali enem duhovniku. In da s preobilnimi popravki ne bi odbila še teh par naročnikov, kar jih ima, pa se

izogne in zavaruje s tem, da mahne po duhovnikih cele okolice ali pa kar celega Spod. Stajerja. Tako je zopet enkrat naredila v svoji 106. številki. Kar piše tam pod zaglavjem „Ljubezenska tragedija“, je tako zlagano, da si še z imenom in krajem ne upa na dan. Da ji ne bode nihče tudi izmed njenih najbolj kratkovidnih bralcev verjel njenih laži in sumničenj, bodi tukaj jasno povedano, da nobeden č. gg. župnikov iz celjske okolice ni kaplanoval v Ljutomeru. Kaj neki poreče na to tetka Domovina?

*** Kopnenje po Nemčiji** se je začelo med avstrijskimi Nemci, zopet glasno oglašati. Na zadnjem občenem zboru „südmärkinem“ v Beljaku je Stajerski deželni poslanec Wastian brez ovinkov povedal, kam vleče Nemce srce: „In če je eden naših velikanov nekoč menil, da naj ne pride nikdar tako daleč, da bi se Nemci v Avstriji čutili tujce, ker bi se sicer oprijeli njihovih src nepremagljivo kopnenje po domu, potem je treba sedaj reči: Kopnenje je tukaž z vsemi svojimi slastmi. Ni ga moči več premagati, in Nemci čakajo, da se jim izpolni. Domotožje, to bo utešeno. Südmarka bo pa ostala, kar je bila dosedaj; vzdrževala bo to domotožje in izpolnjevala in bo poročila boljše bodočnosti.“ Stajerc pa izraža svoje veselje, da je svetnik Schwabe podaril društvu Südmark 100 K. Slovenski ljudje, ki so dosedaj verovali Stajercu, naj vendar že kmalu spregledajo!

*** Mladina in socialdemokrati.** Na strankarskem shodu nemške socialdemokracije v Norimberku se je razpravljalo tudi o mladinski organizaciji. Povdarjalo se je, da je na Nemškem v protestantskih mladinskih organizacijah 120.000 članov, v katoliških 240.000, v socialistični pa le 10.000. Glede mladinske organizacije stojijo na višku katoličani.

*** Rožje,** krma za govedo. Stajersko namestništvo je izdalo sledeči razglas: Znano je, da se da rožje, ki vsako leto odpada pri obrezovanju vinske trte, uporabiti za krmo govedi, tako se v ta namen pripravi, namreč na malo razkosa in zdrobi ter se krmi kot pridevek k senu, rezanci, repi itd. Francozi uporabljajo rožje na ta način že dolgo časa, dočim so živinorejci v vinogradnih pokrajinah v Avstriji dosedaj to opuščali. V sled letšnjega pomankanja krme v južnih vinorodnih krajih bo težko živinorejcem prehraniti govedo čez zimo brez posebnih pripomočkov, ki so v stanu nadomestiti seno. Treba bo torej poprijeti se raznih tvarin — nadomestujočih navadno krmo. In v ta namen zamore izvrstno služiti rožje. Mogoče je, da se ta način krmljenja letos dobro obnese ter se tudi pri nas udomači. Za pripravljanje rožja kot krmo se priporočajo v prvi vrsti stroji, ki jih gonit umetna sila, ker taki stroji zamorejo ustrezati potrebam večjih okolišev. C. kr. poljedelsko ministrstvo namerava v svrhu upeljave uporabe rožja kot krma za Spodnje-Stajersko osem takih strojev z umetno gonilno silo dati na razpolago. Oddaja posebnih motorjev (potrebna so 4 konjske sile), ki bi gonili take stroje, vsled visokih stroškov ni mogoča. Priporoč se pa, da se stroji namestijo tam, kjer obstoje mlinci ali kakšna druga industrijalna podjetja, torej tam, kjer je gonilna sila že na razpolago. Rožje bi se mlelo le po zimi in na pomlad. Stroške za stroje, vozino in namestitve istih prevzame c. kr. poljedelsko ministrstvo. Stroji ostanejo last ministrstva. Stroške za gonilno silo in popravila pa morajo poravnati zainteresirani (občine, zadruge, društva itd.). Kdor želi imeti tak stroj za mletje rožja, naj vpošlje dotično ponudbo c. kr. vinorejskemu inšpektorju Francu Matiašiču v Gradcu (namestništvo), ki podaja tudi tozadevna natančnejša pojasnila.

*** Za S. K. S. Z.** so darovali vrli tamburaši pri Sv. Martinu pri Vurbergu, zbrani v gostilni g. Goloba, 6 K. Posebno moramo pohvaliti g. Stanko Novaka, ki je predlagal, da se izžreba dve smodki in da se nabrani znesek nakloni S. K. S. Z. v Mariboru. Živeli narodnjaki!

*** Marija Snežna na Veliki.** Bralno društvo „kmetovalec“ bo imelo v nedeljo, 27. septembra svoj občni zbor za letošnje leto s sledečim vsporedom: 1. Pozdrav in poročilo g. predsednika. 2. Poročilo blagajnika. 3. Sprememba društvenih pravil. 4. Slučajnosti. K obilni udeležbi vabi odbor.

Mariborski okraj.

Nemški izgredi v Mariboru.

Nemška kultura (omika) se je pokazala minole soboto zvečer tudi v Mariboru v svoji grdi nagoti. Večinoma mladi ljudje, nahujskani od gotove vrste gospodov, divjali so kakor zbesneli po mestu. Policija ni storila svoje dolžnosti, sicer bi ne bilo prišlo do tako žalostnih dogodkov. Policija bi morala vedeti, da se je po Mariboru agitiralo celo soboto za protestni shod in za demonstracijski obhod. Morala bi bila vedeti, da v ožgled zadnjih dogodkov demonstracija lahko postane nevarna za življenje in last marsikaterega Slovence. Cele pol ure pred izgredi je stala 200—300 „oseb“ broječa množica pred gostilno „Alfdeutsche Weinstube.“ Seveda tega „slavna“ policija ni videla. Ko so se slišali klici „Vorwärts zum Nationaldom!“ (Naprej k Narodnemu domu!), se ni pokazal noben policaj. Ko se je tuleča gruča zagnala proti Narodnemu domu, so Slovenci komaj zaprli hišna vrata, sicer bi se bila podivjana tolpa vsula v poslopje in ker je bilo v gostilni samo nekaj oseb, prišlo

bi bilo lahko do prelivanja krvi. S kamenji, kate-rega so prinesli s seboj, bile so v trenutku vse šipe v pritličju in tudi večina v prvem nadstropju razbite. Ko je bilo „delo“ opravljeno, so se prikazali nekateri policaji. Toda tudi sedaj so se frčali posamezni kamni proti Narodnemu domu. Policija je lahko takoj spoznala, da ne more nič opraviti in bi bila njena dolžnost, poklicati vojaštvo na pomoč.

Ko je cela tolpa odkorakala tuleč naprej, je policija ni zasledovala, ampak jo je pustila, da je šla naprej opravljati svoje nemško kulturno delo. Nemški kulturonosci so šli nato nad hišo dr. Rosine, kjer so ukradli napisno tablo odvetniške pisarne. Policaj se tudi tukaž ni nobeden prikazal.

„Die Wacht am Rhein“ tuleča množica se je valila naprej proti pisarni odvetnika dr. Pipuša, kjer sta splezala dva na steno in skušala s sekirno odrgati napisno tablo. Cele četiri ure sta se mučila, vendar se njima ni posrečilo table odrgati. Sedaj se je vendar prikazal nek policaj, nakar so odnehali.

Zvalili so se sedaj na Spodnje-Stajersko ljudsko posojilnico, kjer so njeno napisno tablo in pa tablo podružnice Zadrugne zveze odrgali in s sekirno sesekali. To so delali dobre pol ure, policaja pa kljub temu ni bilo nobenega. „Nad škola“, je sedaj bil klic in tuleč so korakali proti škofovi palači, kjer so pobili šipe in na zraven stojećem župnišču ter stolnem kapitolu. Ko so že odkorakali, priletel je neki policaj. Edino v Koroški cesti, kjer so hoteli napasti tiskarno sv. Cirila, je storila policija svojo dolžnost v toliko, da je porinila te divjake nazaj, samo nekaj kamnov je priletelo v vrata. Skozi celo Gosposko ulico so se tuleč valile podivjane množice, ne da bi bila policija z mezin-cem ganila. Šli so nad dijaško semenišče, kjer so pobili nekaj šip, ker je prišla policija vmes. Kulturno delo nemškega mladega naraščaja je bilo s tem v glavnih delih opravljeno.

Po mestu so še potem napadli vsakega Slovence, ki so ga dobili. V Gosposki ulici so napadli tri Slovence, ki so se morali z revolverji braniti pred izgrezniki, dokler ni prišla policija, ki pa je odvedla Slovence v čuvajnico. Zunaj čuvajnice jih je čakala cela tolpa Nemcev, policija pa jih ni razgnala, ampak je rekla Slovincem, ko so zahtevali varstva, naj počakajo, da se Nemci razidejo. Psovali so Slovence, in ko je eden Slovencev zahteval, da se konstatira identiteta (istovetnost) nekega Nemca, policija, tega ni storila.

Iz vsega je razvidno, da policija ni storila svoje dolžnosti, sicer bi bila lahko zabranila marsikatero zločinstvo. Prišla je večinoma še le takrat, ko je druhal opravila svoje roparsko delo.

m Sv. Križ pri Mariboru. Glede cesarske jubilejne slavnosti, ki jo priredi prihodnjo nedeljo tukažne bralno društvo pri Sv. Urbanu nad Mariborom, pripomnimo še, da nastopi en del izbornega pevskega zbora „Katoliškega delavskega društva“ v Mariboru pod vodstvom č. g. Markošeka. Tudi vlč. g. stolni kapelnik Trop je blagohotno zagotovil svoje sodelovanje. Naj torej nikdo ne zamudi pohiteti v nedeljo dne 27. septembra k Sv. Urbanu nad Mariborom! Na mnogostevilno veselo svidenje na tem prijaznem griču.

m Sv. Marjeta ob Pesnici. Dne 17. septembra ob 10. uri predpoldne pomikal se je proti župnijski cerkvi Sv. Marjeta mrtvaški sprevod ob obilni udeležbi ljudstva, ki je na zadnjem potu spremljalo telesne ostanke posestnice in gostilničarke Apolonije Bombek, ki je v torek, dne 15. septembra v visoki starosti 86 let zaščitila svoje trudne oči v poslednje spanje. Bila je rajna daleč na okoli dobro znana oseba, posebno popotnikom in voznikom, saj je v svoji gostilni ob okrajni cesti Maribor-Sv. Lj. part nad pol stoletja napajala žejne in sprejemala popotnike. Sedaj pa je popotnik, ko zopet prideš tam mimo, ne bodeš več našel, da bi ti postregla s kupico vina, kajti ona že počiva tam gori na božji nji-vi, kjer jih že veliko počiva v mirnem spanju. Bodi ji lahka zemljica!

m Sv. Trojica v Slov. gor. Jubilejna slavnost zlate maše sv. Očeta Pija X. se je pri nas slovesno vršila. V soboto zvečer se je med zvonjenjem priredila procesija iz cerkve do bogato okrašene in veličastno razsvetljene Perlove kapele. Cerkev in samostan sta bila v prostavo sv. Očeta okrašena z zastavami. Procesije se je udeležilo nad štiri tisoč vernega ljudstva, domačinov kakor tudi romarjev z gorečimi svečami. Slavnost pa je jako povzdignilo mogočno streljanje s topiči v soboto zvečer, kakor tudi v nedeljo med slovesno sv. mašo, kar je preskrbel vrli katoličan, dobro znani podobar gospod Lavoslav Perko. Vsa čast našemu vernemu slovenskemu ljudstvu, ki je s tem jasno pokazalo, kako ljubi sv. Očeta. Iz tisočih src so se dvigale molitve in prošnje proti nebu: Bog živi in ohrani sv. Očeta še mnogo let.

m Sv. Benedikt. V nedeljo dne 13. septembra se je podal 19letni želarski sin Alojz Zžek s psičkom na lov. (Kakor se govori, se je v lesu spodrsnil ter tako nesrečno padel, da se je puška sprožila in se je ustrelil ravno v srce. Pes sam je pribežal domov in nekako opozoril domače na strašen dogodek.

m Ribnica na Pohorju. Med našimi letošnjimi letovičarji je bil nek mlad gospodek, ki je kazal po-

sebnost živahnost. Povsod je bil; zdaj pri Nemcih ali remškutarjih, zdaj pri Slovencih, liberalnih ali „klerikalnih“, povsod je znal govoriti tako, da so ga res nekateri občudovali. Koval je tudi načrt ustanoviti „Sokola“ in je v ta namen sklical dvakrat ustanovni odbor in izvolil može, ki o tem nič vedeli niso, le da bi ž njimi imeli kolikor največ mogoče jih na limance dobili. Pri nas „Sokol“ in „Sokolice“, ki se tako potrebne požarne brambe nimamo! No, odšel je zdaj, in ž njim tudi njegov ideal „Svobodna misel“. Čudno se nam le zdi, da so se za to tudi drugače resno misleči možje zanimali. Dotični je morda odšel svojega strica, krčmarja in mesarja preobračat. Naj ima boljši uspeh, kakor ga je imel pri nas. Ko bodo naši „Sokoli“ temeljni kamen k svojemu „Domu“, katerega načrt je on sam napravil, polagali, bom vam že poročal, če bom takrat še živ.

m Laporje. Mladeniči so se polnoštevno udeležili mladeniškega shoda v Poljčanah. Videli smo tudi več starišev navzočih. Dobro bi bilo, da bi se očetje in matere takih shodov udeleževali, da spoznajo našega gibanja plemeniti namen, mladeniče sivo vzgojiti v vrle može, ki bodo v vsakem oziru sposobni za svoj bodoči poklic. Mladeniči, naj navdušenje, ki ste ga imeli na shodu, ne zgine, ampak se kaže tudi v dejanjih. Oklenite se vsi naše Mladeniške zveze. Ko bo zunanje delo minilo, začnemo zopet s poučnimi shodi in pevskimi vajami.

m Laporje. Rani grob. Preteklo soboto smo v grob položili telesne ostanke nadepolnega mladeniča gimnazijca tretješolca Alojzija Mlakar iz Hošnice. Ko so njegovi tovariši dijaki zapuščali domačo hišo, da nadaljujejo svoje nauke, je moral on v Gradec v bolnišnico. Vnetje slepega črevesa, ki je že lani v nevarnost spravilo mlado življenje, se je zopet ponovilo s toliko močjo, da ni bilo več rešitve, in v sredo popoldne je previden s sv. zakramenti mirno v Gospodu zaspal. Vsakemu se gotovo milo stori o smrti vrliga nadepolnega mladeniča, a kdo more popisati žalost dobrih starišev, če vidijo pasti v prežgodni grob svoje upanje, svoj ponos. Da bi v domači zemlji med svoji počivalo sinovo truplo, so ga dali prepeljati v rojstno faro. Veličasten je bil sprevoz od kolodvora, mnogo ljudstva iz domačih in sosednjih župnij mu je skazalo zadnjo čast, saj se je moral vsakemu prikupiti rajni Alojzij s svojim tihim, mirnim, vedno vzglednim obnašanjem. Pevci so mu na kolodvoru in pri grobu zapeli zadnji pozdrav. Skoro neverjetno se nam zdi, da si nas tako hitro zapustil. Pred dobrim tednom, še vesel, čez teden dni pa že v mrtvaški rakvi. Dasi si v najnežnejši mladosti kot se komaj še razvijajoč cvet ovenel, vendar nas tolaži zavest, da: „Pokoj sladak te čaka v jami, — Neskončna sreča nad zvezdami“, kar bi na zemlji zastoj iskal. Vri rodbini Mlakarjevi naše iskreno sožalje!

m Laporje. Še enkrat upozorjamo na jubilejno veselico izobraž. društva v nedeljo dne 27. t. m. Začetek točno ob 1/2 4 uri popoldne. Vspored je sledeči: 1. Slavnostni govor, govori g. dr. F. L. 2. Brezmadežni, deklamacija, b) Ave Marija, poje mešan zbor. 3. a) Zlatomasku Piju X., deklamacija, b) Jubilejna himna Piju X., mešan zbor. 4. a) Francu Jožefu I., deklamacija, b) Cesarja pesem. 5. Oj planine, mešan zbor. 6. Gledališka igra: Dom in tujina. Prizor iz življenja (s petjem). 7. Ne tožiti! Mešan zbor. 8. Gledališka igra: Ne vdamo se! Kratkotrajna v enem dejanju. Prosta zabava. Vstopnina: 30 vin, za stojnice, sedeži I. vrste 1 K in II. vrste 60 vin. Vse domačine in sode vabi k obilni udeležbi odbor.

Ptujski okraj.

p Ptuj. Ni nam tukaj govoriti o sklepih in delu Ciril-Metodove družbe, ki je ostal tudi po zborovanju v Ptuj v liberalnih rokah, ampak pribiti moramo še enkrat nečuvne skandale, ki so se godili ob tej slovesnosti. Splošna sodbja je, da so ptujski Nemci in nemškutarji, pomnoženi po drugi spodnjestajerski fakinaži, vedli proti Slovincem naravnost zverinsko. Naj omenimo zopet samo glavne točke! 1. Slovenci so prišli mnogi že zvečer na Ptuj, brez godbe, mirno in brez vsakega hrupa; pod Ormigo vojsko zbrana ptujska fakinaža jih je sprejela s huronskim vpitjem, j.h začela nazaj savati in pretepati. Policija je Slovence zavrnila nazaj proti železnici; Ormig je mirno gledal skozi okno svoje hiše. 2. Po noči so nemški divjaki napadli Narodni dom, in ozmerjali vsakega Slovence. 3. Posebno pa moramo pribiti: Ptujška mestna policija (pomnožena po znani celovski, mariborski in celjski policiji) je mirno gledala, ko so nemški divjaki Slovence pretepli, suvali, polivali s črnolom, obmetavali z kamenjem in pretli s smrtjo: aretirala je le Slovence, Nemcu se nobenemu ni zgodilo nič. 4. Ljudje prihajajoči in odhajajoči iz Narodnega doma so bili v istini v smrtni nevarnosti. Kmečko ljudstvo iz okolice je silno razburjeno, ko je gledalo, kako živinsko so ravnali Nemci z Slovinci; marsikdo je rekel: sedaj vidimo, da je Stajerc lažnjivec; on našega ljudstva ne ljubi, ampak ga hoče ubiti. Ker so nekateri ptujski nemški in nemškutarski komiji najhujše divjaki, bomo imenoma navedli vse one trgovce, ki so ali sami, ali po svojih komijih Slovence pretepravali, jim kričali: „Den Windischen den Strick“, to je: Slovence treba pobesiti, da bo naše ljudstvo vedelo, kdo so ptujski Nemci.

p Karol Linhart, bivši socialist, sedaj pravi komandant v Ptuj, je zadnjo številko Stajerca po-

slal z nemškimi naslovi na razne občinske urade. Ta list nesramno napada skupščinarje sv. Cirila in Metoda v Ptuj, ob enem pa vleče kmete ptujske okolice na svojo stran. Tako? Torej kmetje bi bili še vedno dobri, da bi kupovali pri nemškutarjskih trgovcih in obrtnikih? Prosimo ptujske rodoljube, da napravijo seznam vseh slovenskih trgovcev v Ptuj in ga objavijo v Slovenskem Gospodaru. Samo pri teh bomo kupovali!

p Ogorčenje nad Stajercem. Ker se je slovensko ljudstvo zganilo in začelo izvajati posledice iz ptujskih tepežev, so se ptujski kramarji ustrašili v duho svoje duše. No, Linhart, pa to še boš dobil odgovor od ljudstva, da boš gledal in pomnil vse svoje žive dni. Stajerc namreč laže da so vsega krivi Slovenci, da so se prišli samo pretepati, da so Slovenci izdajalci, ki hočejo raztrgati zeleno Stajersko in uničiti avstrijsko cesarstvo. Ko je ljudstvo bralo te hudobne jaži, se je zgrozilo nad toliko progalostjo. Ljudje, ki so bili doslej njegovi pristaši, so ga z gnusom vrgli proč! Slovensko ljudstvo najzve, kako podel je Stajerc! Samo en primer! Ravno tisto osodepolno nedeljo, dne 13. septembra so Nemci imeli popoldne zborovanje, v katerem je poslanec Malik navduševal zbrane Avstrijce za pruskega cesarja. Ko je zaklical: „Heil den Hohenzollern“, so zatulili vsi navzoči: Heil! Ravno isti ljudje se drznejo Slovence imenovati izdajalce. Dolgo je že Stajerc lagal, in mnogi so se dali prestopiti, a sedaj se je prepričalo na stotine Slovencev, da je Stajerca res samo laž in obrekovanje!

p Kaj pa rečejo ptujske šolske oblasti, da so šolarji pod 14 leti, najbolj fantja takozvane Ormigove muzike bi i aranžirani za fakinažo, ki je s piskanjem in tuljenjem spremljala Slovence po mestu? Ali je to postavno, da se nezrele otroke vrine v politične demonstracije?

p Slovenski trgovci na Ptuj. Na mnogostransko željo navajamo imena ptujskih slovenskih trgovcev: g. Senčar, trgovina s specerijskim blagom, g. Petersič, trgovina papirja, knjig, galanterijskega blaga, Rudolf Havelka, sukno in dr. Slovenski krčmarji so: Narodni dom, gg. Mahorič, Slavinec, Muršec (pri Zamercu). Starej in Potočnik kot peka, sicer nista ravno naša, a ju lahko priporočamo, ker se nista udeležila demonstracij.

p Ptuj. Nezaslišano je, da naša poslanca dr. Ploj in dr. Jurtela niti besedice nista spregovorila v deželnem zboru v prilog volilec, ki so bili tukaj od Nemcev tepeni. Proč s takimi poslanci!

p Slovensko ljudstvo v ptujski okolici je nezmerno ogorčeno, ko je videlo, kaj so Nemci in nemškutarji delali z mrmimi Slovinci. Na mnogih sestankih so se slovenski kmetje zakleli, da jih nobena sila ne spravi več čez prag kake nemške trgovine.

p Slovenska kmečka zveza priredi v nedeljo shode v ptujskem okraju zaradi ptujskih in drugih nemških izgrediv. Po okraju se razpošiljajo vabila na te shode.

p Sv. Urban pri Ptuj. Pri nas se je vinska trta jako dobro obnesla. Tudi sadlja je obilo, samo da ga moramo po tako sramotno nizki ceni prodajati. — Tukaj se zopet snuje neka liberalna posojilnica, v katere vodstvu so pristni stajerci-janci, katerih prijateljske dobrote ste predzadnjo nedeljo doživeli v Ptuj. Torej slovensko ljudstvo pozor!

p Na Vurbergu se je veselica gospodarskega izobraževalnega društva dobro obnesla. Tamburaši so želi veliko pohvalo. Pri igrah ni bilo smehe ne konca ne kraja. Posebno pa sta ugajala govora fantov Raša in Felicijana. Tudi lepe pesmi kot: „Triglav“ in „Nazaj v planinski raj“ smo slišali prvič na Vurbergu. Društvo je dobilo lepe denarje za nakup knjig.

p Zetale. V nedeljo dne 27. septembra se vrši v Zetalah shod Kmečke zveze ob 9. uri dopoldne v mežnariji. Govori gospod državni poslanec dr. Korošec. Vse somišljenike uljudno vabimo.

p Polensak. V nedeljo dne 27. septembra se vrši na Polensaku mladeniški shod po sledečem redu: Ob 1/2 10. bo sv. maša s slovesnim cerkvenim govorom za mladeniče. Zborovanje se začne ob 12. Govori več govornikov-mladeničev. Ob 1/2 3. uri so pete liturgije z blagoslovom. Mladeniči, pridite v obilnem številu.

p Sv. Lenart pri Veliki Nedelji. Zastoj po-vprašujejo ljudje v različnih gostilnah in trgovinah naše župnije po vžigalicah „V korist obmejnim Slovincem“. Ako bi jih ne prodajal edini g. Mihač Klemenčič, trgovec v Podgorcih, morali bi biti brez njih, zato pa tukaj njegovo, v resnici naravno trgovino, najtopleje priporočamo in obnem sklenemo, da ne bodemo vžigalic nikjer drugje kupovali in nobenih drugih kakor „V korist obmejnim Slovincem“; saj storimo s tem dobro katoliško-narodno delo, in damo majhen dobiček družbi, ki v resnici skrbi za uboge obmejne Slovence. Torej sezimo vsi po njih, naj ne bo hiše, v kateri bi se ne rabile vžigalice „V korist obmejnim Slovincem“.

p Ormož. Poslanec Kočvar je moral odložiti mandat v političnem odseku zaradi nesposobnosti. Živeli liberalni poslanci!

p Sv. Križ pri Slatine. V nekleljo, dne 27. sept. po rani maši, bo v žitnici govoril g. Ant. Ogrizek, jurist, o važnih kmečkih vprašanjih. Pridite v obilnem številu!

p Sv. Rok ob Sotli. Roglačka podružnica c. kr. kmetijske družbe je priredila dne 20. t. m. pri nas shod, ki je kot prvi gospodarsko-poučni shod pri Sv. Roku sijajno uspel. Govorili so g. Andrej Drolenik (Rogatec) o naprednem kmetijstvu, g. Iv. Jurančič (Sv. Andraž) o ljubih bučlicah s sledečim praktičnim razkazovanjem pri čebelnjaku Jer. Artič v Hromcu (Hrvaška), ter g. okrajni živino-zdravnik Hugo Hinterlechner (Rogatec) o živinskih boleznih in zdravlilih proti njim s praktičnimi pozizki na živih živalih. Shod se je vršil v posojilniški dvorani in je trajal čez tri ure. Poslušalci prišli so tudi iz Zetale, Rogateca, Sv. Florijana in sosedne Hrvaške. Govori so bili vseskozi izborni in zelo pldjudni, lahko razumljivi, tako da je upati, da bodo obrodili najboljši sad. Hvala igre vsem imenovanim gospodom za njih trud!

p Sv. Lovrenc na Drav. polje. Na godovni dan presvitlega cesarja, dne 4. oktobra 1908 ob 8. uri popoldne, priredijo razna naša društva in korporacije s sedežem v šole v prostorih novega šolskega poslopja jubilejno cesarsko slavnost z zasimivim vsporodom. Med pogameznimi točkami vspeveda svira godba. K obilni udeležbi vabi slavnostni odbor.

Ljutomerski okraj.

l Ljutomer. Narodni igrokaz „Zaklad“, ki ga je uprizorilo Braino društvo za Ljutomersko okolico, je krasno uspel. Bilo je precej drzno, da smo se spravili na tako igro. Pa večer 13. septembra je res srečno izpadel. Neumni, pa dobrosrčni, tuptam zelo korajžni Lipe je dobro pogodil svojo ulogo. Občno je ugajal in vzbujal veliko smeha Luka Burnik. To vam je bil kavelj, četudi nihče ni vlekel zanj! Skopuh Pehač se je pehal in trudil s svojimi cekinčki, da smo se mu res iz srca smejali. Tudi drugi so dobro igrali. Hvala vsem! Hvala pa še pred vsemi mladenčju Zetotu, ki nas je res z lepimi besedami navduševal za pravo izobrazbo. Na skorašnje svidenje pri „Zakladu“!

l Gornja Radgona. Že dalje časa opazujemo čudno početje enega naših gornjeradgonskih trgovcev, kateri je, dasiravno živi od naših vrljih kmetov, odpovedal Slov. Gospodarja (ter si naročil Kmetški zvezi nasproten časnik. Ta stvar je vredna, da si jo ljudje zapomnijo.

Slovenjgraški okraj.

s Ribnica na Pohorju. V proslavo Njih veličanstva presvitlega cesarja zbralo se je dne 16. avgusta t. l. lepo število veterancev pod vodstvom poveljnika Ivana Zabovnika. Pri tej slavnosti ie svirala slavna veteranska godba iz Maribora. Gospod župnik Fišer nam je razlagal zasluge našega milega vladarja, na kar je daroval sv. mašo. Med sv. mašo je svirala veteranska godba iz Maribora. Popoldne je bila prosta zabava v gostilni gospoda Radih. Slišali smo še več govornikov, ki so vsi proslavljali vrline in zasluge našega premilega vladarja.

s Vuzenica, sicer slovenski kraj, pa ima vendar samo nemške napise, n. pr. na kolodvoru, poštnem uradu in trgovinah. Ali bi se ne spodobilo tudi slovenski? Torej na dan ž njimi!

s Vuzenica. Veliko veselje vlada med našimi vuzeniškimi nemškutarji, ki z nemškutarskim ponosom odobravajo delo nemčurjev v Ptuj. Srce jim poskakuje radosti, da se je tako dobro obnesel ta junaški napad. Sicer pa ni zastoj pregovor: Kakor se posojuje, tako se povračuje! Mi Slovenci ne bodemo pozabili tega roparskega čina nemškutarjev; prišel bo čas, ko se bodo Nemci, kesali nečloveških činov v Ptuj.

s Vuzenica. Nesreča. V četrtek dne 10. t. m. je na vuzeniškem kolodvoru pri razkladanju vagona padlo 200 kg težko železo Ivanu Polner na nogo, ter mu odtrgalo palec desne noge s črevljem vred.

s Sv. Križ pri Belih vodah. Pobožnim častilcem sv. Križa se naznanja, da se bo v spomin trojnega jubileja obhajala letos v romarski cerkvi Sv. Križa pri Belih vodah posebna slovesnost, in sicer tridnevna dne 2., 3. in 4. oktobra s slovesno sv. mašo zjutraj ob 7. uri in za s'udaj mnogobrojne udeležbe s cerkvenim govorom. Zadnji dan, to je na rožniven-sko nedeljo, se bo sklenila slovesnost pri poznem sv. cpravilu s procesijo z Najsvetejšim, blagoslovitvijo nove jubilejne kapelice in s slovesnim venčanjem jubilejnega kipa Matere božje. Prvo sv. opravilo bo na rožniven-sko nedeljo ob 7. uri drugo pa ob 10. uri. Dne 28. septembra se bo obhajalo v cerkvi Sv. Križa javno čiščenje presv. Rešnjega Telesa.

s Družmirje pri Sošanju. Odlikovani so bili od deželnega odbora Jožef in Blaž Rotnik iz Družmirja, in Janez Javornik iz Skal, ker so rešili dne 20. junja t. l. Heleno Koren v Lukavici iz goreče hiše.

Konjiški okraj.

k Mesto pisarniškega pomočnika se odda s 5. oktobrom 1908 pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Konjicah. Pogoji: znanje obeh deželnih jezikov v govoru in pisavi. Plača mesečnih 70 K. Opremljene prošnje naj se vložijo do 4. oktobra 1908.

k Ziče. Gorje žičkemu župniku! Tako je govoril njegov nasprotnik, in gledal je okrog po Zičah in našel, da nekaj ni v redu glede nastavljanja novega nadučitelja. Zagrozil je župniku: „Le pogledite si prihodnje št. časnikov! Gorje!“ — Oh, gorje! — Groznje so izpolnjene v št. 102. celjske Domovine, župnijski stolec pa vendar ni zaškripal, župnik se sedi na njem, seveda obrekovan, kajti nič ni res, kar stoji o njem v članku. Dolži se ga, da je on kriv narodne zaspianosti v Zičah, ker je povezal tukajšnjim dijakom roke, in jim vzel ugled. — Resnici na ljubo bodi povedano, da ni župnik vzel gotovim mladim gospodom ugleda, ampak sami so si ga vzeli v teku zadnjih dveh let. Naj pogledajo v svoje dnevnike, ako jim je spomin odpovedal, kako so ob klerikalni mizi, na primiciji v Draževsi družici razlagali, ne vemo, četudi neovrgljivo dokazali, da se je človek razvil iz opice. Ta novi nauk tukajšnjemu vernemu ljudstvu nikakor ni hotel ugajati, ampak obsidilo je njega razširjače. Tudi narodno delo mladih gospodov ni hotelo ljudstvu dopasti, ker obstoji večinoma v tem, da venomer dvorijo dami, ki hodi roko v roki z voditeljem Dravinjskih posilimecev in sprejema njegove obiske. — Kadar so prirejali veselice, bil je glavni namen prosta zabava s plesom, in dobiček je imel večidel dotični oštr, ki je bil naroden tako dolgo, dokler so se prirejale pri njem veselice. O ponočnih zanimivostih nekaterihov rajši ne govorimo. — To in še drugo je vzele mladim gospodom ugled pri ljudstvu — in ne mož, ki sedi na „župnijskem stolecu“.

Celjski okraj.

c Slovenci napadeni v Celju. Kakor vse kaže, ne pozna nemška in nemčurska lakinaža zadnji čas druge naloge nego napadati Slovence. Vsako se tako nedolžno veselico, ki jo priredijo Slovenci v kakem spodnjestajerskem mestu, smatra za izzivanje Nemcev. Tako je bilo mnogo nedeljo tudi v Celju. Sokoli so nameravali imeti veselico. To pa seveda nemškim kulturnoscem ni bilo po volji. Več sto Nemcev se je pripeljalo iz Gradea, Maribora in Ptuj, da pomagajo svojim vrednim bratcem v Celju pri napadu na Slovence. Celi popoldan je pričakovala tolpa pred kolodvorom in s palicami pretepala tujce. Zvečer ob 8. uri so se začele demonstracije po mestu. Vojaštvo in žandarmerija je zasedla prostor pred „Narodnim domom“. Demonstrantje pa so razsajali po mestu in razbijali okna in izvesne table slovenskih hiš in trgovin. Hudo poškodovane hiše so: „Narodni dom“, hotel „Eli vol“, slovenska gimnazija, šolske sestre, okoliška šola, slovensko delavsko društvo in mnoge zasebne slovenske hiše. Med razgrajalec je bilo tudi mnogo srednješolcev. Tolpa je napadla tudi mirne Slovence, ki niti vedeli niso čemu. Tako je bilo napadenih več okoliških kmetov, ki so prišli v mesto po svojih opravkih. Nekega slovenskega visokošolca je tolpa smrtno pretepla. Upamo, da bodo ti dogodki odprli mnogokaterim, dosedaj še nezavednim Slovincem oči, da bodo vedeli, kako prijatelji Slovencev so spodnjestajerski Nemci in posebno še nemškurnarji. Pozivljamo Slovence, da uvažujejo dosledno naše geslo: Svoji k svojim!

c Izjava. Ker se širijo po Savinjski dolini vznemirjevalne vesti, da je „Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju“ posodila beglemu Virantu iz Zaleca znatno svoto, in da je v nevarnosti isto zgubiti, izjavlja imenovan denarni zavod, da Virantu ni niti vinarja posodil.

c Slivnica pri Celju. Za Sv. Stefan, Slivnico in Zusem se je ustanovila kmetijska podružnica. Načelnikom je izvoljen vlč. g. Andrej Zdolšek, župnik pri Sv. Stefanu. — Letina letos ni slaba. Razun sena in fižola ga ni pridelka, ki bi ne obrodil polovino. Sada je v izobilju; tudi trgatav, ki se ravno najbolj vrši sedaj, obeta precej zlahtne kapljice.

c Slivnica pri Celju. Dne 20. t. m. je imela dekliška zveza bračnega društva v društvenih prostorih malo slavnost papeževnega jubileja. Dve sta deklamirali, dve pa imeli slavnosti primerne govore.

c Sv. Peter na Medvedovem selu. Zadnji nedeljo smo z velikim veseljem sprejeli knjige družbe sv. Mohorja. Krasno smo napredovali od lani, nič manj kot za 87 udov, zakaj lani je bilo tukaj 59 Mohorjanov, letos pa je 140, kar je častno število za župnijo, ki šteje 1100 duš. Govor gospoda župnika pred razdelitvijo knjig nas je poučil, kako moramo brati, da bomo imeli veliko koristi. Knjige moramo lepo shranjevati v domači knjižnici, da jih še bodo lahko prebirali naši potomci. Za bodoče leto, ko dobimo zopet kaj lepih knjig, pa moramo že sedaj, ko še imamo denar, vplačati udnino. V zimi je to hudo. Za obmejne Slovence smo pri poštni darovali pet kron. Posnemanja vredno!

c Sv. Peter na Medvedovem selu. Katoliško slovensko izobraževalno društvo pri Sv. Petru na

Medvedovem selu priredi v nedeljo dne 28. sept. ob 3. uri popoldne v župnišču papeževno slavnost. Na vspeh je več deklamacij in govorčkov, ki jih prednaša petrška mladina. Slavnostno besedo govori gospoda državni poslanec dr. Korošec in pa nadžupnik Korošec. Vmes poje domači pevski zbor. Po slavnosti se vrši šaljivi srečolov s 100 krasnimi dobroti. Kartica stane 10 vin. Domačini in sosedje, na svidenje v najobilnejšem številu! Slavnost bo prelepa, zabava izborna.

c Sv. Ema. Mladeniška zveza pri Sv. Emi se je ustanovila dne 13. septembra z velikim navdušenjem in v najlepšem redu. Zahvaliti se moramo v prvi vrsti domačemu rojaku juristu gosp. Ogrizeku, ki se je veliko trudil za Mladeniško zvezo. V novo izvoljeni odbor Mladeniške zveze so bili izvoljeni sledeči poštvovalni lantje: Ogrizek Franc, predsednik; Antoline Franc, podpredsednik; Matevž Strašek, tajnik in knjižničar; Anderlič J., blagajnik; Stiplošek Jožef, Ocvirk Martin, Vehovar Franc, Verk Valentin. Upamo, da bodo novo izvoljeni odbor Mladeniške zveze pri Sv. Emi prav marljivo delovali.

c Trbovlje. Novoustanovljena Kmečko-delavska hranilnica in posojilnica začne uradovati v nedeljo dne 4. oktobra. Uradni dan bo vsako nedeljo od prvega do drugega sv. opravila. Kmetje in delavci, spomnite se večkrat svoje posojilnice!

c Društveni dom v Trbovljah. Dobili smo poziv, katerega v naslednjem priobčimo. Prosimo svoje somišljenike, da ga ne samo preberejo, temveč se mu tudi odzovejo z izdatno podporo. Podjetje, ki se namerava izvršiti, je velikega narodnega in socialnega pomena za Trbovlje. Poziv se glasi tako-le: P. n. somišljenikom, slov. društvom in denarnim zavodom. V Trbovljah se je v zadnjem času začelo živahno socialno delo: Ustanovilo se je kmetijsko bralno društvo s telovadnim odsekom, strokovno društvo rudarjev, strokovno društvo paznikov in kmečko-delavska hranilnica in posojilnica (Rajfajzovka). Vsa ta v okrilju krščansko-socialne organizacije stoječa društva se lepo razvijajo in raste število članov od dne do dne. Ker so pa vse gostilne, katere imajo večje lokale na razpolago, v rokah nasprotnikov, kateri ne trpijo naših društev pod svojo streho — pred kratkim se je naš telovadni odsek postavil na cesto in sedaj ne more telovaditi — in ker so dosedanjí naši prostori dosti pretesni, in slednjič, ker ne moremo vsled pomanjkanja prostorov prirejati nobenih shodov, predavanj in prireditev v večjem obsegu, zato smo sklenili postaviti za vse te organizacije lasten društven dom. Ne nameravamo postaviti velikanske palače, temveč priprosto dvorano za zborovanja in nekaj sob kot lokale za društva. In vendar pa tudi za to skromno stavbo nimamo dovolj lastnih sredstev, in radi tega se obračamo do vseh somišljenikov, kakor tudi društev in denarnih zavodov na Slovenskem s prošnjo, da nam naklonijo kako podporo. Podpora se lahko pošlje (kot darilo ali pa kot hranilna vloga kmečko-delavski hranilnici in posojilnici v Trbovljah). Vsaka taka hranilna vloga se bode obrestovala kakor druge hranilne vloge, pač pa bode neopovedljiva za dobo pet let. Po preteku petih let se bode na željo vlagateljev izplačala. Z najemninami društev, s čistim dobičkom vsakoletnih večjih prireditev se bode dobilo dovolj sredstev za obrestovanje in delno odplačilo glavnice. Vse pošiljate naj se naslovi na kmečko-delavsko hranilnico in posojilnico v Trbovljah. Vsa darila se bodo objavila v Slovenskem Gospodarju in Slovencu. Somišljeniki! Denarni zavodi! Podpirajte nas pri našem prizadevanju zgraditi v Trbovljah v največjem rudarskem središču na Slovenskem, društven dom. Z vašim činom bode pripomogli, da se bode krščansko-socialna organizacija v Trbovljah razširila in ojačila. Pridite nam na pomoč! — Odbor za zgradbo društvenega doma: Dr. Ivan Benkovič, državni poslanec. Za kmetijsko bralno društvo: kmet Ignacij Strov, predsednikov namestnik. Za strokovno društvo rudarjev: rudar Ivan Brunek, predsednik. Za strokovno društvo paznikov: paznik Ivan Zupan, predsednik. Za kmečko-delavsko hranilnico in posojilnico: kaplan Josip Lončarič, predsednik; kmet Mihael Grešak, nadpaznik Ivan Božič, odbornika.

c Smarje pri Jelšah. Vrlo narodni šmarski župan Ferline ima razun drugih vršin še posebno to, da ljubi zlasti nas kmete. Koliko časa in koliko svojih duševnih moči je žrtvoval ta človek v zadnji dobi, da bi nas poučil, kakšne pravice da vživamo mi, ki plačujemo davke! Prilike ima dovolj, da pokaže svoje nazore o pravicah, nam pa pot, po kateri nam je hoditi, da pridemo gotovo do nje. Najlepša priлика, da pokaže svojo ljubezen do nas kmetov, ponudila se mu je bila pa v slučaju šolskega boja in pa pri ustanovitvi kmetijske podružnice, in kdor bi se dvomil, da gospod župan ni naš prijatelj, ta naj počaka tako dolgo, da se sam osebno prepriča! Kdor ima pravice, ima tudi tem pravicam odgovarjajočo dolžnost. Da pokaže svojo vzgojevalno zmožnost, se je gospod župan tudi v tem oziru poskusil ter izdal okrožnico, v kateri nas spominja na našo „moralno dolžnost“. Li veste, kje se pričinja ta? Pri mošnjaku! Pač ni dvomiti, da je naš prijatelj že on in prepričani smo, da mu bode pljuški Stajerc svoj čas cedevo-lje prepustil — če drugje ne, pa vsaj na zadnji

strani, za kar bodo že odborniki podružnice poskrbeli — prostor za sliko, pod katero bode z zlatimi črkami zapisano: „Blagor tebi, ki si nas kmete ljubil!“ Tudi narodnjaku vreden spominek!

c Smarje pri Jelšah. Zadnji pobalinski napadi nemškutarjev na mirne Slovence v Ptuj in drugih mestih so dali povod tudi šmarskemu županu, da bo pri prihodnji občinski seji predlagal „ostro resolucijo“ zoper napade na Slovence. Sklenilo se bo ob tej priliki baje tudi, da se ima od slej vsak šmarčan strogo držati načela: Svoji k svojim! Izvzeta bodeta bodeta samo mladi paša in pa — župan. Posnemanja vredno!

c Podhom-Bočna. Tukaj je umrla 14. t. m. gdč. Frančiška Fedran po mučni petmesečni bolezni v starosti 22 let. Kruta pljučna jetika ji je pretrgala mlado življenje. Bila je marljiva deklica; njen pogreb je pričal, kako je bila splošno priljubljena. Lahka ji zemlja!

c Gornjigrad. Vse narodno in gospodarsko delo gornjegrajskih liberalcev v zadnjem času obstoji v tem, da se pričakajo, ali sem jaz prodal cent sena po 1 K ali po 90 v. Strašno! Liberalna pamet, kako veliko se zahteva od tebe! Da si bo pa lažnivi dopisnik Domovine lahko kupil za svojo prazno in temno glavo eno veliko električno lampo (elektrika je namreč v Gornjemgradu jako moderna), obljubim temu možičku 200 K in mu jih takoj izplačam, ako mi dokaže, s katerim kupcem in kedaj sva na tistem mešetarila pod enim klobukom in kateremu kupcu sem jaz prodal seno po 90 v, oziroma po 1 K. Vidiš, možiček, kako lahko zaslužiš 200 K, samo dokaži; saj potrebuješ jih silno. Dokler pa tega ne dokažeš, ostaneš nesramni lažnjivec in strahopetni obrekovalec, ki se ne upaš podpisati. — Anton Berk.

c Smarje pri Jelšah. V nedeljo, dne 27. septembra ima tukajšnje „Katoliško izobraževalno društvo“ v prostorih gospoda Habjana shod s predavanjem, deklamovanjem in petjem. K obilni udeležbi vabi odbor.

c Nova cerkev. V nedeljo, dne 27. septembra priredi tukajšnje bralno društvo igro: „Lurska pastirica“ z godbo točno po večerica h v prostorih stare šole. K obilni udeležbi vabi odbor.

Brežiški okraj.

b Bizeljsko. Dne 9. t. m. so streljali otroci na paši s takozvanimi kapslji. Pri tem je zadela ena treska iz kapselja Ano Smrekej v levo oko tako nesrečno, da je morala biti takoj prepeljana v Gradec k operaciji, ker ste po izreku zdravnikov obe oči v nevarnosti, da bi oslepele. Druga dva otroka sta utrpela manjše poškodbe. Starši, ne puščajte otrokom streljati iz kapseljnov! Kdaj bodo oblasti prepovedale prodajo kapseljnov otrokom?

Iz drugih slovanskih dežel.

† St. Jakob v Rožu na Koroškem. V nedeljo dne 27. septembra bo slovesno blagoslovljenje tukajšnje Narodne šole. Slavnost se začne ob 10. uri s slovesno sv. mašo, katero bo služil mfl. g. Gr. Einspieler, prošt tinjski. Potem bo blagoslovil nove poslopje Narodne šole. Na vspeh je tudi govor državnega in deželnega poslanca Fr. Grafenauer, in petje raznih pevskih društev. Vabim uljudno vse rodoljube na slavnost, ki naj bo oznanjevalka lepše bodočnosti za koroške Slovence. Pridite vsi, ki se hočete veseliti in radovati z nami lepega napredka. — Matej Ražum, župnik.

Drobtinice.

d Tihotapstvo ob srbski meji. Po noči od sobote na nedeljo so skušali tihotapei spraviti čez Donavo pod Belgradom mnogo svile, ševro-usnja in drugih dragocenih predmetov, nabasanih v vrečah. Colni so bili že ob srbski obali in pričelo je razkladanje, kar se prikažejo srbski finančni stražniki in prično streljati. Colni so ušli, en tihotapec je bil od krogle smrtno zadet, blago pa je ostalo na srbski zemlji. Pa tudi Srbi so zadnji čas pridno utihotapljali na Hrvaško in Ogrsko, in sicer čede črede prašičev in govedi. Po noči so prevažali živino črez Savo in Donavo ter spravljali na bližnje živinske semnje. Svoj čas, ko Srbija še ni imela tobačnega monopola, je cvetelo tihotapstvo s tobakom. Pri tem je obogatela marsikatera današnjih bogatih trgovskih rodbin v Belgradu.

d Nevarna muha. Mnenja o ulogi, ki jo igra navadna muha kot prenešalka nalezljivih bolezni, so kaj različna. Še-le pred kratkim je trdil nek medicinski pisatelj, da velik del slučajev tuberkuloze povzroči muha, dočim je neki drugi strokovnjak zagovarjal ravno nasprotno mnenje. Ali, da zamore hišna muha res prenesti tuberkulozni bacil, to se je na zadnji razstavi tuberkuloze v New Yorku jasno dokazalo. Seveda naleze človek jetiko tudi lahko na razne druge načine. Da pa napravlja muha dosti zla, o tem ni dvoma. Velika umrljivost otrok in močno širjenje tifoznih bolezni gre na njen rovaš. Mleko ji je najljubša jed in s tem se ravno pri siromašnih ljudeh raše širijo nalezljive bolezni. Da raznaša muha kolero, to je dokazal Chantemesse. Sreča le, da izgubi bacil kolere, kakor je dokazal ta učenjak, v muhi tekom 48 ur svojo moč.

Književnost.

§ Sivi jubilar iz Jasnaje Poljane, grof Leo Tolstoj, je rekel nekoč: „Volapük se mi je zdel zelo kompliciran, esperanto nasproti pa jako priprost. Tako lahko se je priučiti esperanto, da sem znal, ko sem dobil slovnico, slovar in nekaj sestavkov v tem jeziku, če že ne pisati, pa vsaj gladko čitati.“ Na te besede se sklicevaje prosimo zopet novih naročil na slovensko esperantsko slovnico, ki jih je pošiljati odslej na naslov: Slovenski esperantski krožek, Maribor, Na parku 1, pritličje, desno. Ta krožek ima preskrbljenih zopet dovolj letakov in brošuric (žal v nemškem jeziku), ki jih razpošilja zastoj. Mogoče se mu posreči izdati slovenske letake. Naročniki se oglašajo precej pridno. To navajamo radi tistih skeptikov, ki bi se mogoče naročili, pa niso imeli pravega zaupanja do novega podjetja. Cena (2 K) ni nikakor pretirana, ako pomislimo, da bo knjiga obsegala okoli 220 strani.

Ob grobih.

Nad 30.000 ljudi se je v Ljubljani udeležilo dne 22. t. m. pogreba nedolžnih žrtv Adamiča in Lunderja, ki so jih ustrelili nemški vojaki na povleje svojih oficirjev. Iz cele Slovenije so prišli ljudje, da vidijo najžalostnejši pogreb. Pri cerkvenem opravilu so pela vsa ljubljanska pevka društva žalostinko „Clovek, glej dognanje svoje.“ Tisočim in tisočim občinstva so se zablesketale solze v očeh ob tej priliki. V spremstvu so bila zastopana vsa društva, tudi telovadni odseki S. K. S. Z. pod vodstvom predsednika dr. Pogačnika. Med udeležniki je bil tudi deželni glavar Suklje. Pretresljivi prizori so se vršili na pokopališču. Prošt Sajovic je s tresočim glasom opravil cerkveno opravilo. Sorodniki nesrečnih in nedolžnih žrtv so brko plakali. In ž njimi je jokala in se solzila skoraj vsa nešteta množica. Nagrobne govore sta imela župan Hribar in dr. Tavčar. Slovenski narod pa ne bo pozabil od nemške besnosti umorjenih svojih bratov!

Ranjencem v bolnišnici se godi boljše. Najslabše se godi Albinu Tomšiču, 17letnemu kovaškemu pomočniku, ki je prestreljen skozi prsni koš in ima pljuča prestreljena, in dijaku Božidaru Borštniku, ki ima eno nogo pod kolenom prestreljeno.

Poročnik Mayer, ki je kriv umora v Ljubljani, je premeščen v Gradec.

Ali jim je res vse dovoljeno? V ponedeljek dne 21. septembra popoldne je šla neka gospa, stanujoča na Martina cesti s svojim sinčkom mimo vojašnice Belgijcev. Več vojakov je gledalo skozi okna in divja kričalo na njo. Psovanja ni umela, ker se redno vrši v blaženem blagodnečem gornještajerskem narečju. V tem ji pa eden izmed vojakov zakliče: „Smo streljali te pr. civiliste, pa jih bomo še!“ Gospa se je podvzela, da je prišla iz obznožja teh vojakov.

Surova Nemka. Ob pogrebu nedolžnih žrtv v Ljubljani je kričala neka Nemka: „Prav je, da so jih postrelili.“ Nezaslišana surovost.

Nemci izzivajo v Ljubljani naprej. Nemški vojaki so se pred pogrebom in po pogrebu kazali ob oknu in s tem izzivali razburjeno ljudstvo.

Iz Kranjske hranilnice dvigajo denar! Slovenske stranke pridno dvigajo svoj denar iz Kranjske hranilnice in ga vlagajo v slovenske denarne zavode — okoli 500.000 K! Dne 22. t. m. je bilo iz Kranjske hranilnice dvignjenih nad 150.000 kron; ljudstvo pa hoče še dvigati denar.

Belgijcem odpovedujejo stanovanja. (Zavešni hišni posestniki v Ljubljani odpovedujejo častnikom pešpolka Belgijcev stanovanja. Tudi se agitira, da gostje po gostilnah in javnih lokalih ne pustje med se teh častnikov ter jih sploh družabno bojkotirajo. Razne gostilne in kavarne so sklenile, da Belgijcem sploh ne dajo več nobene pijače in jedi. Častniške sluge morajo hoditi v civilu, prodajalke na trgu agitirajo, da nobenemu častniškemu slugi 27. pešpolka nič ne prodajo.)

Ljubljana brez nemških in dvojezičnih napisov nad trgovinami. Dne 21. t. m. popoldne se je zgodilo, da je rakrat Ljubljana dobila samoslovenske napise na vseh prodajalnicah. Zgodilo se je to popolnoma mirno, brez vseh kravalov. Ljudje so mirno, in pri najboljši volji snemali vse nemške napise.

Poročnik Mayer imel je dopust. Tedaj je ta častnik, ki je povzročil, da je tekla kri, prostovoljno se podal v službo ter se celo izjavil: „Ich muss die windischen Hunde totschlagen!“ (Jaz moram ubiti slovenske pse!)

Belgijci še psujejo. Dne 21. t. m. so Belgijci skozi okno psovali mimo idočih občinstvo: „Windische Hunde“, „Lausbuben“ itd. Nekdo izmed njih je celo slovensko zaklical: „Smo streljali te proklete civiliste, pa jih bomo še!“

Nemški Mišel je razburjen. Kje se je našla vojaška krogla? Lažnjivi dopisun „Tagesposte“ je že začel podlo denuncirati. Graško smetišče piše, da so demonstranti nasproti Mayerjevemu vojakom

oddajali kar cele salve iz revolverjev! Že zdaj je dognano po varnostnih organih samih, da od množice ni počil niti eden strel in da nihče niti enega kamenčka ni zagnal. O tem pa, da so vojakji streljali ljudem v hrbet, „Tagespost“ previdno molči in se ne upa dementirati. Gospod dr. Pogačnik je slučajno našel vojaško kroglo pri stopnjicah, ki vodijo iz Pogačarjevega trga k stolni cerkvi, in sicer pri drugih stopnjicah, ki peljejo tik semeniškega zidu! To je eklatanten dokaz, da so Belgijci za bežečimi ljudmi leteli. In kaj naj porečemo o krogli, ki je frčala brez jubilejnega most vodoravno k njegovi smeri, ki jo je torej vojak sprožil v smer, koder ni bilo nobenih demonstrantov? Urednik g. Terseglav je na lastne oči videl, kako se je na jubilejnem mostu globoko sesedel mož, kateremu je krogla frčala komaj meter nad glavo! Dalje laže „Tagespost“, da so Königa v nedeljo insultirale gospodične, češ, da je morilec. Tega pa ne pove, da je König preje ljudi insultiral in zmerjal. Sicer pa še ni dognano, ako so res Königa napadali.

Najnovejše novice.

V Mariboru se govori, da bodo v soboto in nedeljo Nemci zopet naškočili slovenske hiše in pretepali Slovence. Opozorjamo na to javne oblasti!

Volilna reforma se je predložila deželnemu zboru. Slovenci bi dobili 12 mandatov: 9 iz kmečke skupine, 2 iz splošne in 1 iz mestno-tržke. Nov kmečki volilni okraj bi bil Konjice-Smarje, ki se odvzame dosedanjemu celškemu. Drugi ostanejo kakor dosedaj. V mestno-tržki skupini so: Gornji-grad, Ljubno, Mozirje, Zalec, Središče in Studence.

Poslanec Robič je utemeljeval slovenski predlog zaradi podpore po suši.

Sevnica. Dne 22. t. m. so tukajšnji Slovenci razbili okna šulferajnske šole.

Polzela. V nedeljo so Nemci na cesti med Celjem in Zalcem brez povoda streljali na Slovence. Oddali so kakih 10 streliv.

V Trstu so Slovenci v torek zvečer demonstrirali pred nemškim „Turnvereinom“. Policija je demonstrante kmalu pomirila.

Listnica uredništva.

Sv. Jakob v Slov. gor.: Se bo uporabilo. — Slovenjgradec: Preseebno. — Gor. Poljskava: Prihodnjič. — Sv. Stefan, Just Zdele, St. Rupert, Sv. Jurij v Slov. gor.: Radi pomanjkanja prostora morali oddložiti za prihodnjič. — Prihova: Preseebno. — Slovenjgradec, Kokarje: Morali radi pomanjkanja prostora izpustiti. — Uredništvo lista smo morali tokrat skleniti že v sredo, zato bo izostal nadaljno došli rokopisi.

Dobičkanosno posestvo vsake velikosti v prijazni mariborski okolici, kdor želi kupiti, naj se zapne pismeno ali osebno obrne na Josipa Serneč, km. sin v Gradiški, pošta Pesnica, kateri posreduje pri nakupu brezplačno. Za pismene odgovore se mora znamka priložiti. 779

Dva učenca

nadarjena z dobrimi šolskimi spričevali in iz poštene hiše sprejmeta se takoj v trgovino mešanega blaga And. Golob a vdova, Koprivnica Štajersko. 781

Protin,

revmatizem, trganje po udih, celo najtrdozvratojši bol odstrani hitro in gotovo samo iz rastlinskih snovi sestavljeno na znotraj uporabljajoče „Remmlovo protinovo in revmatično olje.“ Mazanje ne hasne nič. Steklenica z navodilom uporabe 6 K. Veliko sijajnih zahvalnih pism. Kem. Pharm. laboratorij Karl Remmel, Landshtut Bavarsko. 687

Štampilje

iz kavčuka se dobijo v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Zahvala.

Podpisana zaročenca se prav pristrčno zahvaljujeta pevskega zboru za izborni petje ob priliki najine poroke. Zahvaljujeta se zlasti za ginitivo slovo. Ljubi Bog Vas ohrani in zastava Marijina naj Vas vodi po potu srečnega življenja.

Martin in Adela Berič.

Ustanovlj. 1. 1885.

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU

z najboljšimi stroji in najnovejšimi črkami oskrbljena, prevzame vsa v nje stroje spadajoča dela, kakor: vsakovrstne formulare, pooblastila, dolžna pisma, tabele, blanke, ekspenzarje, pobočnice itd.

■ ■ ■ ■ ■

Za trgovce: cenike, okrožnice, letake, lepake, račune, pisma, kuverte z naslovom, dopisnice itd.

■ ■ ■ ■ ■

Za razne korporacije in društva: pravila, letna poročila, pristopnice za člane, vabila na veselice :: :: :: l. t. d. :: :: ::

Koroška cesta št. 5.

Pojasnila o inseratih daje

upravnishvo samo tistim, ki priložijo vprašanju znamko ss 10 vinarjev.

Loterijske številke.

Dne 19. septembra 1908.
Gradec 39 16 89 15 90
Dunaj 2 24 83 46 77

Za dijake! V najboljšem stanju ohranjene citre s slovensko in nemško šolo se oddajo v Tegethoffovi ulici 6. Naslov v upravnishvu. 812

Hiša v najem pol ure od mesta Celje, vas Teharje, popolnoma na novo popravljena z dvema sobama, kuhinja, klet, kuhinja za pranje, drvarnica in dva vrta, najbolj priprava za g. pokojnike, se odda s 1. oktobrom. Vpraša se naj pri gospodu Karol Kožel-u v Bukovžlaku št. 2. 813

Lepa prilika za podjetnega. V Ribnici na Pohorju se da v najem na pripravnem prostoru stojiča hiša, v kateri je štacuna in krčma. 6 sob, 2 za letovišarje prav primerni, 3 kleti, nekaj vrta in polja, tudi hlev se dobi ter je takoj za oddati. Cena po dogovoru. Več pove lastnik Henrik Puhr, tamkaj. 815

Anton Kolenc, trgovec v Celju naznanja, da kupuje železo večjo množino po 5 K 100 kg, pšenico 21 K, oves 17 K, fižol 21 K, ter strd (med), sploh vse deželne pridelke po najvišjih cenah. Mešane ženske lase po 8 K kg. Kdor kaj ima, naj se obrne do njega, ako je blago lepo, plača še višje. 821

Posestnik na deželi z 15 oralov zemljišča, star 82 let, si išče neveste z okoli 1000 K premoženja ali pa da se priženi na kako ne preveč zadolženo kmetijo. Ponudbe se naj blagovoljno doposladi pod naslovom: „Mirni Dom“ št. 72, poste restante, Braslovce. Savinska dolina. 820

Izgubil se je na letnem sejmu dne 14. t. m. v Braslovčah v Sav. dolini 6 mesecev star ščetinast, rumenoželeznosiv pes ptičar, ki sliči na ime „Harras“. Odda se naj proti dobremu plačilu v gradu Sannegg pri Braslovčah. 819

Izgubila je neka ženska v Mariboru od Kasinogasse do glavnega trga tri deset kronske bankovce. Pošteni najditelj se prosi, da je odda pri mestnem uradu. 816

Viničar z več delavskimi močmi se išče za vstop dne 1. novembra. Ponudbe na naslov: Grajsčina Neukloster, Sv. Peter v Sav. dol. 818

Ivan Cesar, podobar in pozlatar v Mozirju, sprejem takoj učenca 15—17 let starega fanta kmetijskih starišev. 824

Trgovska učenca iz boljše hiše in poštenih starišev sprejme Josip Farkaš v trgovino mešanega blaga pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Ponudijo se naj samo zanesljivi, pridni dečki, ki imajo res veselje do trgovine in če tudi iz daljnega kraja. Po dogovoru dobiva tudi obleko. 826

Šiviljo, katera bi imela vedno dovolj šivanja, lep in gotov zaslužek, drži si lahko tudi zraven eno učenko, sprejem stalno, pod zelo ugodnimi pogoji v najem ali proti plačilu od dela. Izuri se lahko tudi v trgovini po nedeljah za pomoč. Ponudbe na trgovca Josip Farkaš pri Sv. Juriju ob Ščavnici. 826

Izgubila se je zlata ženska ura na poti od gospodinjske šole, Göttestrasse, Tegethoffstrasse, Burggasse, Herrengasse in nazaj. Pošteni najditelj naj jo odda v Cirilovi tiskarni v Mariboru, Koroška ulica 5. 828

Franjo Gnilšak, Sv. Barbara v Halozah kupi hrastove nove ali stare dobro ohranjene polovnjake. Pri ponudbi naj se mu naznani zadnja cena. 806

Mešana trgovina ob cesti z velikim prometom v dobri legi v industrijskem kraju na Gornjem Štajerskem s prodajo žganja, piva, in vina in skladišče za blago se prodaja za 5000 K. Plača se 2500 K in ostalo v mesečnih obrokih. Trgovina se da tudi v najem. Pisma se prosijo pod naslov: Lebensfähiges Geschäft, Leoben, postlagernd. 784

Pozor! Hiša enonadstropna vili podobna na državni cesti 1^a ure od Maribora, primerna za trgovino z mešanim blagom, se prodaja. K hiši spada 5 oralov zemlje. Cena 5000 K. 1400 K je vknjiženega denarja. Več se izve pri Andreju Nekrepp, Melinaki breg št. 24, p. Maribor. 772

Iznošen viničar s pet do šest delavnimi močmi se pod dobrimi pogoji sprejme v vinogradu eno uro od Maribora. Ponudbe na uprav. „Slov. Gosp.“. 765

Enonadstropna hiša s gostilniško obrtjo, se prostovoljno pod lakiimi plačilnimi pogoji prodaja. Naslov v upravnishvu. 736

Lepo posestvo, v lepi legi, 10 minut od St. Pavla, četrta ure od tovarne, hiša in gospodarsko poslojje novo postavljeno, 5 oralov nji v travnikov, kakor tudi par minut oddaljena novostidana hiša s sadonosnikom, se prodaja skupno ali na drobno! Vse je v najboljšem stanju in tudi pripravno za gostilno ali drugi obrt. Popraša se pri Ferdinandu Vedeniku v St. Lovrencu pri St. Pavlu pri Preboldu h. št. 1. 268

Trgovska hiša z enim nadstropjem, v najboljšem stavbenem stanju, na zelo ugodnem prometnem kraju v Sav. dolini, na razpotju treh krajinah cest, se prodaja. V hiši je dobro obiskovana trgovina z mešanim blagom, velika gostilna s pravico žganjetoča, c. kr. prodaja duhana in c. kr. poštni urad. Poleg hiše je novo gospodarsko poslojje, ledenica kegljišče in velik vrt. Ako kupec želi, se mu še lahko drugi sadonosni vrt, nekaj travnikov in nji vrti vse pod najugodnejšimi plačilnimi pogoji. Prvo plačilo 10.000 K. Natančnejša poročila daje Marija Moser v Ksaveriji, Savinska dolina. 773

Učenec, kateri bi se mlinarski šol učil, se takoj sprejme in je z vsem preskrbljen. Kje, pove upravnishvo „Slov. Gosp.“. 768

Malo posestvo hiš. št. 31 z 4 orali zemlje, vrt sadonosnik in njiva prodaja za 330 K Franc Krajnc v Hotinji vasi. 792

Na prodaj je radi pomanjkanja prostora dobro ohranjen glasovir. Več se izve pri Janezu Zusan, pos. Sv. Trojica pri Slatini. 787

Hiša s tremi stanovanji, gospodarsko poslojje, velik zelnik a sadjem in mnogimi trtnimi ograjami se radi boleznij takoj prodaja. Magdalena cesta št. 15, Maribor. 788

Stare, križ- in Marija Terezijine tolare kupi po najboljši ceni Anton Kiffmann, Maribor ob Dr. 790

Društvo hišnih posestnikov v Studencih in okolici daje brezplačno pojasnila o ponudbah stanovanj, hiš in posestev. Pisarna društva Studenci, Schulgasse 9. 791

Izučena kuharica z dobrim spričevalom išče službo pri mali družini na deželi, gre pa tudi v župnišče. Naslov pove upravnishvo „Slov. Gosp.“. 794

Išče se učenec za zobotehniko. Kje, pove upravnishvo. 795

Pekarski učenec se sprejme pri g. Rudolf Smonik v Svedini p. Zg. Sv. Kungota. 799

Priden in zvest pa tudi lepega značaja hlapce išče službo v kako župnišče, navajen vsakega poljskega dela ter navajen pri konjih. Naslov v upravnishvu tega lista. 827

Sedlarski pomočnik in eden vanejec se takoj sprejmeta pri Jakob Kralj, sedlar Železniki, Gorenjsko. 807

Dva črevljarska učenca z dovršeno ljudsko šolo in jednega pomočnika sprejme takoj pod ugodnimi pogoji Jožef Zupanc, črevljarski mojster v trgu št. 34. Sv. Jurij ob juž. žel. 809

Velika dobro idoča gostilna na najlepšem prostoru v trgu Sv. Jurij ob juž. žel. se odda v kratkem v najem ali na račun. Ponudbe sprejema iz prijaznosti Hranilnica in posojilnica v St. Jurju ob juž. žel. 810

Pridnega dečka, iz poštene hiše, 15 let starega, sprejem v službo kjer se tudi lahko uči vinogradništva. Več se izve pri Antonu Slodnjak-u, trtnarju in posestniku v Juršicah pri Ptuj. 805

Učenec za krojača se sprejme pri Jož. Monetti, Maribor, Kokoschneggallee. 760

Olje

za razne stroje prodaja tiskarna sv. Cirila v Mariboru 100 kg po 25 K.